

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzetta, 13 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polietna naročnina L. 1.230
Letna naročnina L. 2.500
Letna inozemstvo L. 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIX. - Štev. 1 (931)

Gorica - četrtek, 5. januarja 1967 - Trst

Posamezna številka L. 50

Film „Leto Gospodovo 1967“

Pred nami vsemi se je začel odvijati nov film, ki mu je naslov »Leto Gospodovo 1967«. Stekli so komaj prvi prizori; vse pa nas zanima, kaj skriva novi film in kako se bodo razvijali razni dogodki, ki so bili nakazani že v filmu preteklega leta 1966. Radi bi pogledali, a ne moremo, ker je film zavil v tulcu, tisti, ki ga je zavil, pa nam ni povedal, kako si je novi film zamislil. Vendar smemo na podlagi tega, kar smo že videli v filmu »Leto 1966« sklepati, kako se bodo verjetno razvijali dogodki v novem filmu »Leto 1967«.

JAVNE OBLASTI

Predvsem smemo upati, da se bo odnos med slovensko manjšino in italijansko večino v deželi še nadalje izboljševal. V preteklem letu smo namreč zabeležili nekatere razveseljive premike, ki dajejo dobro upati na prihodnost. V deželnem merilu so izglasovali zakonski osnutek o sodnijskem preganjanju razplamtevanja protinarodnostne mrznje. Zakonski osnutek je sedaj pred parlamentom. Ko bo ta o njem razpravljali, ni dvoma, da ga bo odobril, saj bodo zanj ne samo zastopniki večinskih strank, ampak tudi komunisti in psiupovci.

Poleg tega je deželni odbor uvidel, da imajo tudi slovenske ustanove pravico do deželnih podpor. Tako je odbor odobril tudi Zvezi slovenske katoliške prosvete na Goriškem podporo za leto 1965 in 1966 po 500 tisoč lir. Pri razpravi za novi proračun je pa dr. Škerk zahteval, naj se podpore slovenskim kulturnim in drugim organizacijam povišajo, tako da bodo glede na višino podpor na isti ravni s sličnimi italijanskimi ustanovami. Predsednik dr. Berzanti je obljubil, da bodo to upoštevali.

V denarnem merilu nakazane vsote niso visoke, toda dejstvo, da je dežela tudi dejansko začela izvajati načelo, da je treba tudi slovenskim ustanovam in organizacijam pomagati z javnim denarjem, daje dobro upanje za naprej.

Tudi v občinski politiki tako Trsta kot Gorice smo opazili razveseljive uspehe slovenske manjšine. Pregled teh uspehov za goriško občino je v našem tedniku podal dr. Sfiligoj v zadnji decembrski številki. Pregled uspehov v tržaški občini nam ni tako podrobno znan, vendar so tudi tam imeli nekaj uspehov, čeprav morda manj vidnih.

Od strani države same preteklo leto tudi ni bilo brezplodno. Omenili bi odpravo fašističnega zakona, ki je prepoovedoval dajati slovenska imena otrokom, in pa natisk dveh učbenikov za slovenske osnovne šole, namreč za 5. in za 2. razred. To sicer ni veliko, če gledamo na potrebe slovenskih šol; toda storjen je začetek, nakazana je pot, po kateri lahko država učinkovito pripomore do pravičnega razvoja pouka na slovenskih šolah v Italiji. Kar se tiče našega šolstva, nam je preteklo leto prineslo tudi uzakonitev stolic na srednjih šolah, kar je zopet korak naprej v ureditvi slovenskega šolstva v Italiji.

Na žalost pa ne moremo nič novega beležiti glede Slovencev v videmski pokrajini. Tam je ostalo vse, kakor je bilo. In to nas najbolj žalosti ob vstopu v novo leto 1967.

Marsikdo tarna, da se vse zadeve slovenske manjšine v Italiji prepočasno rešujejo in da so to le drobtinice tega, kar nam gre. Vse to je res. Toda pomniti moramo, da se v italijanski demokraciji marsikaj prepočasno razvija. Saj se v številnih italijanskih časopisih berejo pritožbe, da zakonodaja ne sledi naglemu razvoju v državi in da je zlasti birokracija odločno preokorela.

V še večji meri občutimo to mi Slovenci. Ali vse to nam ne sme jemati poguma. V novem letu je potrebno, da se naš glas še krepkeje sliši, da bodo naše organizacije, politične, kulturne, gospodarske in druge še bolj prisotne pri celotnem dogajanju v deželi, ker ostaja slej ko prej res, da brez aktivne udeležbe

manjšine kot celote, zastopane po svojih organizacijah, brez njene prisotnosti, ki opozarja, reagira in terja, njena pot do enakopravnosti zastaja, še bolje bi rekli, zastane. V tem oziru gre prvo mesto slovenskim demokratičnim in katoliškim organizacijam, ki bolj kot ostale čuvajo narodno in kulturno dediščino Slovencev v Italiji, saj je znano, da gre levičarskim Slovencev predvsem za zmago njih politične in svetovnonazorske ideologije, ki je tuja tisočdevetstoletni krščanski in demokratični tradiciji slovenskega ljudstva.

NA CERKVENEM POLJU

Manj razveseljiv je naš položaj kot manjšine na cerkveno-upravnem področju. Tu moremo z veseljem poročati le o enem premiku na boljše in to je imenovanje škofovega vikarja za Slovence v tržaški škofiji. To je odločen korak naprej po smernicah drugega vatikanskega koncila, ki bo gotovo koristil pri dušnem pastirstvu med slovenskimi verniki na Tržaškem.

V Gorici in v goriški škofiji je pa do sedaj vse ostalo, kakor je bilo pred koncilom. Noben problem se ni premaknil. Niti do tega ni še prišlo, da bi dušnopastirsko problematiko v župnijah z mešanimi prebivalstvom vsaj teoretično začeli obravnavati. Vendar tako gotovo ne more ostati. Razvoj gre svojo pot in tudi Cerkev na Goriškem in v videmski škofiji bo morala zavzeti nove poglede do slovenskih vernikov kot se ti pogledi kažejo v celotnem ostalem življenju v deželi.

NASA NALOGA

V začetku tega članka smo izrekli upanje, da bo leto 1967 potekalo v ugodnem razvoju pogojev, ki so bili postavljeni v prejšnjih letih. Vendar ne smemo pričakovati, da bo to šlo samo od sebe. Vsak razvoj se ustavi, če ni sil, ki ga porivajo. Zato je dolžnost nas demokratičnih Slovencev v novem letu 1967 predvsem tale:

1. Se bolj moramo poživiti versko življenje in versko dejavnost. K temu naj nam služijo tudi veliki jubileji, ki jih bomo v tem letu obhajali: 250-letnica kronanja svetogorske Matere božje, 1100-letnica prihoda svetih bratov Cirila in Metoda v Panonijo h knezu Koclju, 1200-letnica pokristjanjenja naših pradedov, 1900-letnica smrti sv. Petra in Pavla v Rimu.

2. Se bolj se moramo seznaniti z vsebino odlokov drugega vatikanskega koncila. K temu naj nam služi zlasti postni čas pred veliko nočjo, ki bi ga morali posebej posvetiti študiju koncilskih dekretov.

3. Pomnožiti in okrepiti moramo naše verske, kulturne in druge organizacije. Samo preko teh bodo drugi slišali naš glas in nas upoštevali.

4. Slovenska skupnost in Slovenska demokratska zveza bi se morali bolj povezati v reševanju skupnih političnih problemov slovenske manjšine v Italiji. To je vsaj želja in predlog našim političnim delavcem.

(r+r)

Priprave na svetovni kongres za laiški apostolat

V Bruslju v Belgiji se je sestaj vodstven svet mednarodne katoliške zveze za socialno službo. Dela je vodil predstavnik zveze za francoska socialna tajništva dr. Didier. Sestanka so se udeležili delegati 12 evropskih dežel. Med drugim so razpravljali o temi svetovnega kongresa za laični apostolat, ki se bo vršil meseca julija 1967 v Buenos Airesu, ki je: Cloveški dvig in socialna služba: odgovornost kristjanov. Vodstvo je določilo tudi programe za pripravljajalne sestanke na kongres. Ob zaključku sestanka je vodstvo sprejel kardinal Suensens, za njim pa apostolski nuncij v Belgiji msgr. Silvio Oddi.

Ni se zgodil čudež svete noči

Tisto, kar naj bi po besedah sv. očeta postal »čudež svete noči«, se ni zgodilo. Že eno uro po prenehanju božičnega premirja v Vietnamu so se dvignili severnoameriški bombniki, da stresejo svoj smrtonosni tovor 19 km proč od severovietnamskega glavnega mesta Hanoja.

Pravzaprav, če smo realisti, se temu ne smemo čuditi, če upoštevamo, da je vojna v Vietnamu prišla v fazo, ko se nobena od vojskujočih se strank ne more več zadovoljiti s kompromisom. Obe sta odločeni iti do končne zmage. Seveda ima beseda zmaga tako za Vietnamic kot za Severnoameričane drugo vsebino.

Prvi jo razumejo kot popoln umik severnoameriških čet, kar bo pripeljalo do združenja obeh Vietnamov, drugi pa jo tolmačijo tako, da mora v Južnem Vietnamu ostati tako kot je, osvobodilna fronta Vietkong pa da mora prenehati s svojimi akcijami in se odpovedati svojemu namenu vsiliti komunistični sistem državi in prebivalstvu. Za Severni Vietnam je zmaga stvar njihove neodvisnosti pred vsakim tujcem, naj pride iz ZDA ali Kitajske; za Severnoamerikance je pa zmaga zadeva časti; ves svet naj vidi, da so zmogni ustaviti komunizem bodisi v Aziji bodisi kje drugje; in ga ustaviti seveda z orožjem, ki more dati, vsaj se zdi, najbolj gotove rezultate.

Seveda so Severnoamerikanci pripravljani pogajati se, če bodo s pogajanjem dosegli isto kot z vojskovanjem; to je tudi smisel njihovih »mirovnih ofenziv« in pisem glavnemu tajniku Združenih narodov U Thantu. Toda dokler obe strani vztrajata na stališču, da mora ena od obeh biti poražena in sprejeti pogoje zmagovalca, je vsako upanje na mir iluzorno. Samo »sprememba v mišljenju srca«, kot se je izjavil sv. oče, bi lahko napravila tak čudež. Ker so

pa zaenkrat obojni prepričani, da je pravica le z njimi, zato vztrajajo v vojni, ki je brez dvoma zahtevala že vse preveč velik krvni davek v primeru s cilji, ki jih vojskujoči zasledujejo.

General Westmoreland je pred kratkim izjavil, da se borijo njegove čete v Vietnamu za stvar krščanstva. Kardinal Spellman, glavni vojaški kurat severnoameriške vojske, je na božično vigilijo povedal isto. Na letalskem oporišču Tan Son Nut je opravil polnočno za ameriške vojake, nato pa dejal zbranim novinarjem: »Vojna v Vietnamu je po mojem mnenju vojna za obrambo civilizacije. Jasno je: nismo je hoteli; bila nam je vsiljena in ne moremo popustiti pred tiranstvom. Kakor sta dejala naš predsednik in naš državni tajnik, se nobena vojna ne dobi na polovico. Vsaka rešitev, ki je drugačna od zmage, se torej ne da zamisliti. Naj bi zato pogum in požrtvovalnost naših vojakov ne bili zaman, temveč prispevali k zmagi, ki jo prosimo z

našimi molitvami doma, v Vietnamu in v ostalem svetu.«

Seveda so imele kardinalove besede raznovrsten odjek v svetu. Govoril jih je bolj kot državljani ZDA, ki so zapletene v vojaški konflikt, kot knez Cerkve. V pokoncilskem času, ko je dozorelo v Cerkvi novo pojmovanje miru v svetu, za katerega se nenehno zavzema sv. oče Pavel VI., je res trdo za krščanska ušesa slišati sklicevanje na stvar krščanstva za opravičenje vojne, ki je že uničila 200.000 človeških življenj med bojevniki, povzročila okrog pol milijona mrtvih med civilisti in pustila tri četrt milijona ranjenih, da ne govorimo o materialnem razdejnanju, čigar obsežnost si sploh težko predstavljamo.

Vojna v Vietnamu postaja svetovna tragedija, ki je že zdavnaj prešla meje krajevne vojne in vedno bolj vznemirja vest vsega človeštva. Eno je gotovo: ni v duhu krščanstva, da se nadaljuje brez iskanja miru s samo hladno odločitvijo iti do končne zmage.

Peta kitajska atomska bomba

Prav zadnje dni preteklega leta so Kitajci izvedli razstrelitev svoje pete atomske bombe. Verjetno so oblasti izbrale ta datum v zvezi z rojstnim dnevom Maoce-tunga, ki je 26. decembra izpolnil 73 let življenja.

Bomba, tretja v letu 1966, je eksplodirala kot prejšnje v pokrajini Sinkiang. Severnoamerikanci so bili o tej nameri obveščeni že mesec dni prej. Tudi so ugotovili, da je bila jakost bombe več sto kilotonov. Kiloton pomeni moč tisoč ton razstreliva tritola. Zadnja bomba je po učinkovitosti desetkrat presegala drugo atomsko bombo, ki so jo Severnoamerikanci odvrgli na Hirošimo.

Da bi Kitajci zmanjšali neugodni vtis, ki je zajel zlasti nevezane države, so pohiteli z izjavo, da imajo njihovi atomski

poskusi le obrambni značaj in da ne bodo nikdar oni prvi, ki bi pričeli atomski spopad.

Prvo atomsko bombo so Kitajci razstrelili 16. oktobra 1964, dva dni po padcu Hruščeva, predzadnjo pa 27. oktobra 1966, ko so se poslužili raketnega izstrelka, ki lahko preleti 600-1000 km.

Medtem pa so rdečegardisti nadaljevali s svojo nekulturno »kulturno revolucijo«. Cilj napadov so bili predsednik republike Liu Siao, prvi tajnik komunistične stranke Teng Ciao Ping, zunanji minister Cen Yi ter bivši obrambni minister Peng Te Huai. Slednji je bil obtožen »oportunističnih odklonov na desno« in aretiran 24. decembra. Bil je predhodnik sedanjega obrambnega ministra maršala Lin Piao; on je podpisal s Severnoamerikanci premirje na Koreji. Veliko zaslug si je pridobil pri osvojitvi južnozahodne Kitajske izpod Cangkajškove oblasti. Toda vse to je šlo sedaj v pozabo.

Predsednik republike Liu Siao je še na svobodi, a njegovi zločini so hudi: ni sledil Maovi misli, izjavil je, da nima pojma, kako delati kulturno revolucijo in da se zdi, da tega tudi nihče v centralnem komiteju ne ve ter je bil pravi »kitajski Hruščev«. Dne 27. decembra je bila razpuščena tudi kitajska sindikalna zveza, ker da »je težila po razbitju delavskega razreda in po vzpostavitvi kapitalizma«, glasilo zveze pa je prenehalo izhajati 31. decembra.

Pretekli teden rdečegardisti niso več grozili Portugalcem, češ da jih bodo vrgli iz njihove kolonije Makao, ki je na kitajskem teritoriju. Položaj je bil napet zlasti pred božičem, ko je prišlo do nemirov, v katerih je osem Kitajcev izgubilo življenje. Rdečegardisti v sosednji pokrajini Kuai so nato uprizorili množične manifestacije, v katerih so obdolžili portugalske oblasti, da hlapčujejo ZDA in Cangkajšku na Formozu ter grozili, da se bodo borili do končne zmage. Seveda so pri tem vsi manifestanti držali v rokah knjižice z Maovimi mislimi. Portugalske oblasti pa skušajo dati medtem vsej zadevi čim manj dramatičnosti. Zunanji minister Nogueira je izjavil, da ostane slej ko prej cilj Portugalske živeti v dobrih odnosih z veliko sosedo, guverner kolonije Makao pa je dejal, da ne bo nikdar dopustil, da bi se to ozemlje uporabljalo zoper kitajske oblasti. Zdi se, da je s temi pomirljivimi izjavami sedanja burja, ki je grozila obstoju Makao, vsaj zaenkrat mimo.

Srečanje predstavnika jugoslovanske republike Vjekoslava Cvrlija pri Vatikanu s papežem Pavlom VI. dne 22. decembra 1966, ko so bile z obeh strani izrečene tople besede in poudarjena volja, da se da dvostranskemu sporazumu čim večjo veljavo

Srečanje v božični noči

Ta dogodek je resničen. Zgodil se je na božično noč v letu 1944, torej v polnem razmahu druge svetovne vojne. Tako pripoveduje pisatelj:

Star sem bil takrat dvanajst let. Z materjo sva na tisto božično noč bila sama doma. Oče je bil v vojni, midva pa v stari hišici sredi gozdov, na meji med Nemčijo in Belgijo, kamor smo se bili že pred časom zatekli, misleč, da bomo tam bolj varni.

Na tisti sveti večer je mati ravno pripravljala obed, ko sva naenkrat zaslišala močno trkanje po vratih. Oba sva se prestrašila; mati je hitro ugasila svečo in šla odpirat. V luninem svitu je pred vrati zagledala tri postavice. Očividno so bili vojaki. Dva izmed tistih sta držala tretjega za ramena. Najbrž je moral biti ranjen. Mati jih je gledala. Prej kakor se je osvestila od strahu in presenečenja, je eden od treh nekaj vprašal v tujem jeziku. Jez sem bil skrit za materjo. Takoj sem razumel. To so Amerikanci, torej sovražniki. Kaj sedaj?

Podobno si je morala misliti najbrž tudi mati, kajti za trenutek je čisto mirno stala na pragu in ni ničesar rekla. Potem pa se je odločila in z naglo kretnjo dejala: »Prosim, vstopite!« Vstopili so vsi trije. Ranjenca so položili na svojo posteljo, kjer je začel ječati in stokati. Mati je poskusila govoriti z vojaki, a nihče je ni razumel. Tedaj je poskusila s francoščino. Takrat je eden od vojakov stopil naprej in ji v polomljeni francoščini nekaj odgovarjal. Povedal ji je, da so se izgubili in da ne morejo več priti do polka.

Mati me je medtem poklicala in mi dejala: »Pojdi hitro po Hermanu. Zaklali ga bomo!« (Herman je bil velik, rejen petelin, ki smo ga hranili za novo leto, v upanju, da se do takrat vrne oče). Skočil sem v noč in se kanalu vrnil s petelinom. Takoj smo opravili z njim in prav kmalu je bil v loncu.

Prav tedaj pa smo spet zaslišali trkanje. Hitro sem stopil k vratom in jih odprl. Pred vrati so stali štirje nemški vojaki. Noge so se mi začele tresti. Čeprav sem bil še otrok, sem čisto jasno vedel, da je silno nevarno nuditi pomoč sovražniku, ker je to pomenilo toliko kakor izdati domovino. Kaj sedaj? Stal sem nepremično, ne da bi vedel, kaj naj naredim. V tem času pa je že prišla iz kuhinje tudi mati. Videl sem, kako je pobledela. Vendar pa se je takoj obvladala, se nasmehnila in rekla: »Dober večer. Vesel božič želim!«

Opazil sem, da so vojaki presenečeni obstali. Kmalu pa so se tudi oni zavedeli in vladno odgovorili: »Hvala, enako tudi vam.« Nato je eden od vojakov vprašal: »Ali lahko prenočimo pri vas?« »Seveda,« je odgovorila mati, »lahko si tudi kaj skuhate in se ogrejte,« je nadaljevala. Bila je povsem mirna, toda tak mir prihaja samo iz obupa. Nato je rekla: »Povedati vam moram, da imam v kuhinji še tri druge goste, katere boste morda vi smatrali za sovražnike. Toda povem vam...« in tukaj je dvignila glas ter resno rekla: »Nocoj je sveti večer in v moji hiši ne dovolim nobenega streljanja.«

Nastal je moreč molk. Končno se je oglašil poveljnik nemških vojakov in dejal: »Ali so tukaj skriti Amerikanci?« »Poslušajte,« je dejala mati. »Vi vsi ste še zelo mladi fantje. Lahko bi bili moji sinovi, kakor bi bili lahko moji sinovi oni drugi, ki so tam v kuhinji. Vsi ste brez doma, vsi v vojski, vsi obsojeni na isto trpljenje. Zato si bodite prijatelji vsaj v tej sveti noči in vsaj enkrat ne mislite na ubijanje.«

Nemci so molčali. Tedaj se je mati nasmehnila in dejala: »Prosim vas, dragi moji fantje, odložite plašče, pa tudi orožje. Potem pa bomo večerjali.« Nato je hitro šla v kuhinjo in nekaj rekla onemu, ki je govoril francosko. Čez trenutek so Amerikanci prišli iz kuhinje in tudi oni odložili orožje.

Sovražniki so sedaj stali v isti sobi in si zrli v oči. Nemogoče bi bilo opisati izraz njihovih obrazov v tistih trenutkih. Kaj so si mislili? Ali je v njih tlelo sovraštvo, ki ga je v teh fantih umetno ustvarila vojna? Ali si je vsak zase mislil: »Kakšen nesmisel je vendar ta vojna, kako zelo je brez koristi!« Bog ve!

Prav tedaj pa je ranjeni Amerikanec začel zopet stokati. Takrat se je eden od Nemcev dvignil in stopil k ranjencu. Nagnil se je čezenj in mu pregledal rano na nogi. »Ste zdravnik?« ga je vprašala mati. »Ne,« je odvrnil mladenci, »toda pred vojno sem študiral medicino na univerzi v Heidelbergu.« Dvignil se je. »Mislim, da ne bo nič hudega,« je dejal moji materi. »Močni mrzaj ga je obvaroval pred zastrupitvijo. Le dobre nege in počitka je po-

treben.« Nato je zopet sedel k mizi.

Moja mati jih je sedaj vse po vrsti vprašala po imenih in po starosti. Bili so samii mladi fantje, posebno Nemci, stari od 16 do 23 let. Neverjetno, kaj naredi vojna iz ljudi.

Najstarejši, 23-letni študent medicine, je od nekod iz svojega nahrbtnika privlekel steklenico črnega vina. Moja mati ga je vzela, nalila vsakemu kozarec, ostalo pa spravila, rekoč: »To bo pa za ranjenca!« Nato je vstala in začela moliti molitev pred jedjo. Pri besedah: »Prosim Te, Gospod Jezus, bodi naš gost,« sem videl, da je imela solzne oči. Toda tudi vojake je ganilo. Nedopovedljiva čustva so nas na tisti sveti večer obhajala. Mislim, da se nam je vsem skupaj zdelo vse kot pravljica. Ali je tako učinkoval čar božične noči? Se danes ne vem. Saj se mi še vedno zdi kot pravljica.

Po večerji nas je mati vse skupaj poklicala pred hišo, ven v jasno noč. V daljavi nam je pokazala svetlo zvezdo večernico, obrnila se je k nam in dejala: »Poglejte, fantje, to je božična zvezda!«

Vsi smo molčali. Vojne za nas v tistem trenutku ni bilo več. Bila je nekje daleč, kot da bi je nikoli ne bili poznali. V tistem trenutku smo vsi bili samo majhni, brezskrbni otroci, ki so čutili, da so srečni. Potem smo vsi šli počivat.

Naslednji dan so se vojaki poslovili, vsi, Amerikanci in Nemci. Tudi ranjenec se je pripravil na odhod. Čez noč se mu je bilo zelo zboljšalo, zato so njegovi tovariši naredili nosila, da ga prenesejo na najbližjo rešilno postajo.

Pred odhodom se je nemški poveljnik obrnil k Amerikancem in jim dejal: »Pojdite ob tem potoku navzgor in prišli boste naravnost do vašega polka.« Nato jim je pokazal pot še na zemljevidu. Tedaj je eden izmed Američanov vprašal: »Zakaj ne bi šli v Monschau?« »Tega pa ne,« je skoraj zavpil študent medicine, ki je razumel angleščino. »Monschau smo mi zopet zavzeli.«

Takrat je pristopila moja mati. Vrnila je vsakemu svoje orožje. Zraven je še rekla: »Fantje, prosim vas, bodite previdni. Želim, da se vsi vrnete zdravi na vaše domove, ko bo prišel čas. Bog vam daj srečo!«

Vojaki so za trenutek utihnili. Nato so si naglo podali roke, kot da bi jih bilo sram in se razšli vsak na svojo stran.

Midva pa sva se vrnila na dom. V kuhinji je mati odprla predal in vzela v roke sv. pismo. Pogledal sem ga: bilo je odprto na oni strani, kjer je govora o sv. Treh kraljih, ki so od daleč prišli in prinesli Jezusu svoja darila. Mati pa je na glas brala: »...in vrnilo se so po drugi poti vsak na svoj dom.«

Priredila M. Perat

M. ELIZABETA KREMZAR, O.S.U.

Prisel je Kralj miru

Božična noč, prinesli so na krilih jasnih te angeli v nižavo.

V glasovih mehkih ljubkokrasnih božični spev zapeli so v daljavo:

Bogu v višavah bodi čast

in mir zemljanom v last!

In širni svet in zvezdnato nebo

odpevala kraljcem sta glasno:

na zemlji mir!

Skrivnostno je po smrečicah šumelo

in v golem drevju ljubko je zvenelo:

Na zemlji mir!

Srebrna voda, ki se v dolu vije

je nežno pela sladke melodije:

Na zemlji mir!

Med himno svetonočno pa hiteli

so angeli pod slednji krov

In mir - in srečo - božji blagoslov

trotili so po zemlji celli.

Kar bije src tu in solz dolini

ostalo ni, ni eno brez daru

vsakomur zazvenelo v duše je globini

prišel je Kralj miru!

Oko nedolžno z bliščem si obdala

ki v njem se ziblje mir

na čelo starčkovo si mir vpisala

in solzam si zaprla tir.

Da, sveta noč,

ti si prinesla mir na svet,

ti si prinesla ogenj, vroč,

prinesla si ljubezni cvet.

O blažena, o sveta noč,

zakaj hitiš v daljave večne?

Ostani še, blažilna tvoja moč

nas dela srečne.

Pa kdo ustavi časa tek?

prekrasna noč — ti moraš v vek!

Le hiti, hiti pota svoja,

vem, da obstanka nimaš tu.

Pa saj ostane nam miloba tvoja

pri nas ostane Kralj miru.

GOSPOD SE JE RAZODEL

Na praznik Razglasenja Gospodovega 6. januarja bere sv. Cerkev v berilu besede iz preroka Izaija (60, 4-6), ki so jasna napoved bodoče veseljnosti Kristusovega kraljestva na zemlji: »Dvigni svoje oči in poglej na okrog! Tvoji sinovi prihajajo od daleč in tvoje hčere vstajajo od vseh strani. Vsi bodo prišli, prinesli bodo zlata in kadila ter oznanjali slavo Gospodovo.«

Cerkev je mati vseh narodov, ki obsega vse čase in prostore in odpira svoja vrata vsem ljudstvom sveta. Vsi prihajajo k njej, tako bližnji kot daljni, od severa in juga, od vzhoda in zahoda, vsi se stekajo vanjo in prinašajo svoje zaklade, da napolnijo sveto mesto.

Cerkev v moči Sv. Duha in krstne vode vse narode preraja v božje ljudstvo. Podoba teh narodov, ki potujejo proti nebeškemu Jeruzalemu, k sv. Cerkvi, je končna podoba zgodovine. Ta ima konec koncev samo eno vsebino: razodetje Gospodovo, razglasenje kraljestva božjega. Da bi sledil iz prvega razglasenja končni Kristusov prihod, to je smisel dogajanja v teku časov in dob, ki tvorijo okvir bivanju človeštva na zemlji. V Treh modrih naj bi molili vsi narodi početnika vsemirja. Ne samo Judeja, vesoljni svet naj bi Boga spoznal in slavil njegovo ime!

Bila je zvezda tista, ki se je nekoč prikazala modrim ter jih popeljala do Kristusa. »Ljudstvo, ki je hodilo skozi temo, je zagledalo veliko luč,« je to napovedal prerok Izaija (9, 12). Kasneje je Odršenik te besede naobrnil nase: »Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan 8, 12). Tudi v predglasju na dan sv. Treh kraljev je govora o tej luči: »Tvoj edinorojeni Sin, ko se je prikazal v telesu naše umrljivosti, nas je zopet obnovil z novo lučjo svoje neumrljivosti.«

Djilas na svobodi

Novo prijeto presenečenje je prišlo prav za novo leto iz Beograda za vse, ki s simpatijo spremljajo vsak korak v smeri demokracije sedanjega komunističnega režima v Jugoslaviji, Milovan Djilas, nekdanji podpredsednik beograjske zvezne vlade in predsednik zveznega parlamenta, je bil 31. decembra spuščen na svobodo, potem ko je odsedel štiri leta od osmih let in osem mesecev, na katera je bil obsojen leta 1962 zaradi objave knjige »Pogovori s Stalinom«, ki je leta 1961 izšla v inozemstvu. Bil je obtožen »objave državnih tajnosti«, za katere je zvedel v letih od 1944 do 1949 kot visoki vladni funkcionar. Skupaj z Djilasom sta bila pomiloščena tudi dva od petih Mihajlovič sodelavcev.

Jugoslovanska vlada je bila to pot dosledna: če je kljub dokazanim zločinom ustavila sodno postopanje zoper Rankovića in njegovo skupino, je bilo logično, da isto stori z Djilasom, ki ni nikdar rušil režima, temveč samo s peresom kritiziral njegovo zlorabe.

Djilas bo 12. maja star 56 let. Po rodu Crnogorec se je že mlad priključil komunistom. V stari Jugoslaviji se je prvič seznanil s kaznilnico v Sremski Mitrovici. Gotovo ni slutil, da bo postala zanj ponovno dom prav pod oblastjo tistih, ki jim je z vsem idealizmom svoje duše pomagala graditi novo socialistično družbo.

Prvič je začel kritizirati napake režima leta 1953. V člankih, objavljenih v »Borbi«, je zahteval demokratizacijo političnega, kulturnega in gospodarskega življenja, poudarjal potrebo svobode tiska in organiziranja ter zanikal komunistični partiji pravico, da samo ona poseduje oblast v državi. Njegove ideje so našle topel sprejem v samih partijskih krogih. Sedanji predsednik srbske vlade, Dragi Stamenković, je tedaj dejal: »Djilas je zadel v bistvo naših problemov; prav to nam je potrebno.«

Bil je Slovenec Edvard Kardelj, sedanjí predsednik zvezne skupščine, ki ga je tedaj najbolj napadel. Kasneje pa je prav on podprl vrsto ukrepov, ki jih je Djilas zahteval že leta 1953. Bilo bi res nesmiselno, da bi še ostal v ječi človek, ki so mu dogodki dali prav: danes se je uradno partija odpovedala istovetnosti se z oblastjo, delavsko samoupravljanje je vsaj na papirju priznано, štrajki že niso nič posebnega, povsod je čutili omiljenje pritiska s strani partije in oblasti.

Djilasova krivda seveda ni bila v tem, da je svoje ideje objavjal; njegova usoda se je zapečatila zato, ker jih je oznanjal prav on, ki je bil določen za Titovega naslednika in v času, ko je bilo še preura-

Kristus je misijonar tiste luči, v kateri ni nikoli nobene teme: »In to je oznanilo, ki smo ga od Kristusa slišali in ga vam oznanjamo: Bog je luč in teme ni v njem nobene« (1 Jan 1, 5). Kristusova luč je milost, ki razsvetljuje vsakogar, kogar je obllila krstna voda. Ker smo bili s to svetlobo obdarovani že v prvih dneh življenja, smo se tako navadili nanjo, da komaj še razumemo besede sv. apostola Pavla: »Kakor otroci luči hodite...«

Luč smo v Gospodu, ker vemo odkod prihajamo in kam gremo. Samo od nas zavisi, ali je naša luč velika ali komaj živa iskra. Luč, ki je res luč, razdaja svojo svetlobo: ne smemo jo postavljati pod mernik. Zato mora biti vsakdo izmed nas novo žarišče za tiste, ki nimajo luči. Z drugo besedo: mora biti apostol, misijonar. Mi smo električne centrale, ki pod vodstvom glave, Kristusa, pošiljajo svojo luč tudi poganom. In tako bomo spolnili Pavlovo besedo: »Kakor otroci luči hodite...« tudi v misijonskem smislu.

Zmaga v vojni ni samo zmaga vojakov na fronti, ampak tudi zaledja, kajti če zaledje odpove, se zruši tudi fronta. Kadar bo v misijonih zmagal Kristus, bodo

z njim zmagali ne samo misijonarji, ampak tudi vsi kristjani, ki so jim pomagali. Kako prav imajo zato škofje in duhovniki ter vse župnije, ki podpirajo bogoslovce v misijonih, saj bo vse, kar za misijone store, v stotero korist njihovim škofijam in župnijam. Po ljubezni bomo sojeni in ne po tem, kaj je kdo v življenju bil, ali papež ali misijonar ali delavec ali služkinja.

Opat Chautard je v knjigi »Duša vsega apostolata« zapisal: »Tvoje življenje mora biti podobno tako polnemu kozarcu, da gre ob najmanjšem premiku njegova vsebina čez rob.« Če je vsebina našega življenja Kristus, ki nas do vrha napolnjuje, bomo prav lahko hodili kot »otroci luči«, on pa, veliki misijonar luči, nas bo uporabil, da bomo vsak po svojih močeh prispevali »k razodetju milosti božje, ki prinaša zveličanje vsem ljudem v pričakovanju blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa, ki je dal samega sebe za nas, da bi nas odrešil vse krivice in zase očistil kot izvoljeno ljudstvo, vneto za dobra dela« (Tit 2, 13-14).

Tegobe hercegovskega škofa

Mostar je glavno mesto Hercegovine. Prebivalci so versko mešani: muslimani, pravoslavni in katoličani. Mesto šteje 45.000 duš, od katerih je 20.000 katoličanov. Ti so na najslabšem: imajo v vsem mestu eno samo cerkev, ki je obenem župna in stolna. Sezidana je bila leta 1866, ko je bilo v Mostarju le 3000 katoličanov. Pravoslavni imajo dve cerkvi, muslimani pa kar 30 džamij.

Leta 1881 je bila v Mostarju ustanovljena škofija. Uradno se imenuje mostarško-duvanjska. Mostarski škof upravlja še drugo škofijo: mrkanjsko-trebinjsko. Ta zadnja je silno stara, saj izvira iz 9. stoletja. Trebinjski škof je imel svoj sedež v benediktinskem samostanu sv. Petra v Polju, 5 km južno od Trebinja. (Trebinje je mesto blizu Dubrovnika v Dalmaciji). Ko so prišli Turki, je trebinjski škof preselil svoj sedež na otok Mrkanj, ki je bil pod oblastjo dubrovnške republike. Danes ima vsa trebinjsko-mrkanjska škofija le 9 župnij z 20.000 verniki. Štirj župnišča so bila med vojno požgana; oblasti še vedno niso dale dovoljenja za obnovo.

V Mostarju so vsi škofje od leta 1881 delali na to, da bi zgradili svojo stolnico. Do izbruha vojne so kupili zemljišče, veliko 9000 kv. m, odkupili kamenje stare avstrijske utrdbe in ga prepeljali na gradbišče, pripeljali apna za več vagonov. Konec leta 1942 je bil umeščen sedanji škof dr. Peter Čule. Imel je namen z gradnjo katedrale pričeti takoj po končani vojni. Namesto graditi cerkev pa je moral po letu 1945 romati v zapor, iz katerega se je vrnil šele leta 1958. Med tem so oblasti zemljišče za stolnico razlástile, iz pripravljenega kamenja pa zgradile kulturni dom.

Od svojega povratka iz ječe sedaj škof dr. Čule pošilja prošnjo za prošnjo, naj mu oblasti dajo novo zemljišče, če so mu že prejšnje odvzele, a vse zaman. V Mostarju mu pravijo, da je za dovoljenje pristojne republiški svet v Sarajevu, iz Sarajeva pa mu odgovarjajo, da izdaja gradbena dovoljenja občinski odbor v Mostarju.

Kako težko je zgraditi kaj cerkvenega, kaže tudi primer župne cerkve v kraju Klepci v trebinjski škofiji. V Klepcih so dobili verniki novo cerkev leta 1939, a že leta 1942 je bila zaradi borbe težko poškodovana. Ostali so samo zidovi. Ko se je leta 1954 župnik vrnil v faro, so bili ljudje takoj pripravljeni cerkev pozidati. Toda oblast so bile proti. Šele ko je škofija pristala, da se sedež župnije prenese v cerkveno na pokopališču nepomembne vasi Dračevu, cerkev v Klepcih pa poruši do tal, so oblasti dale dovoljenje za gradnjo nove cerkve v Dračevu. Ljudje iz največje vasi Klepci pa bodo ostali brez cerkve in bodo prisiljeni hoditi v oddaljeno novo svetišče.

Take so težave, s katerimi se mora po nepotrebnem ubadati hercegovski škof dr. Čule. Njegova glavna skrb je gradnja novih cerkva. Če bi prišlo dovoljenje, bi začel takoj na petih krajih. Brez župnijskih središč je vsako urejeno dušno pastirstvo nemogoče. Na deželji prihajajo otroci 100 % k verouku; po mestih je nekoliko slabše, a ne dosti. Ogronna večina vernikov zvesto opravlja svoje dolžnosti. Poroka izven cerkve ali otrok brez krsta sta prava redkost. Poklicev ne manjka. Samo lani je bilo v tej mali škofiji 25 novih maš, v bogoslovje pa je vstopilo 14 novih kandidatov za duhovniški stan. Hercegovci se trdno oklepajo svoje Cerkve. Tudi sezonsko delo v tujini jih ne spravi iz ravnotežja. Rodovitnost je še vedno izredna: 30 na tisoč prebivalcev. V takem ozračju je pričakovati, da čakajo katoliški Cerkev v Hercegovini klub s danjim oviram upopolni časi lepše bo dočnosti.

Dragoceni podatki o lunini površini

Sovjetska vesoljska postaja »Luna 13« je zaključila svoj program z raziskovanjem lunine površine. Na luni je pristala 24. decembra in od takrat je poslala na zemljo zelo dragocene podatke. Opremljena je bila z različnimi aparati, ki so vsi dobro delovali. S pomočjo aparata, ki je dobrega dolgemu drogu, povezanega s posebnimi reakcijsko napravo, ki jo je pogonjal smodnik, so ugotovili, da je lunina površina vsaj do 30 cm enaka zemeljski, kar popolnoma izpodbija mnenje, da je lunina površina odeta v debele plasti prahu. Tudi radioaktivnost je zelo omejena. »Luna 13« je pristala na področju imenovanem »Ocean neville« približno 400 km od kraja, kjer je lani meseca februarja pristala »Luna 9«.

Strokovnjaki natančno proučujejo sedaj vsa poročila, ki jih je »Luna 13« poslala na zemljo v petih dneh svojega delovanja na lunini površini.

Beneški Slovenci so dobili svoj verski časopis

Iz Beneške Slovenije je prišla radostna vest: prav za božične praznike je izšla prva številka obnovljenega verskega glasila za beneške Slovence »Dom«, ki je že izhajalo pred 39 leti, pa je žal zaradi fašističnega pritiska in popustljivosti višjih cerkvenih krogov v Vidmu prišlo le enajstkrat med naše ljudstvo. Ta številka je torej dvanaajsta.

Naslovnica stran, ki jo je izdelal slikar Klavdij Palčič iz Trsta, ima na sredi tipičen beneško-slovenski dom; na levi je višarsko svetišče, na desni pa Stara gora. V uvodniku je rečeno, da sta ti dve svetišči največji božji poti slovenske Benečije na čast Matere božje, da je pod varstvom Marije Device naša Benečija ohranila svojo katoliško vero in jo želi ohraniti tudi v bodoče.

V uvodniku je tudi povedano, zakaj bo nosil list ime »Dom«. Dom pomeni hišo, družino, starše, očeta, ženo, otroke, lastni jezik, tradicijo, pesmi, domačo cerkev, rojstni kraj. Dom ni prazna beseda, je naše življenje, zato človeku najbolj pri srcu.

»List »Dom« je pisan po slovensko, ker je to materin jezik beneških Slovencev

in se tako govori v njihovih družinah. Sam Bog ga je bil dal in že predniki so ga govorili polno in polno let. Zakaj ga potem ne bi govorili tudi naši sinovi in sinovi naših sinov?

List je predvsem namenjen beneškim emigrantom. Veže naj jih z domačo zemljo in z zvonovi njihovih cerkva. Prinašal jim bo novice iz njihovih vasi in njihovih far.

Res sta notranji dve strani polni vesti iz slovensko-beneških župnij. Te vesti so pisane v blagoljubnem beneškem narečju, da jih ljudje takoj razumejo. Na zadnji strani (ta številka ima 4 strani) pa je slikanica o sv. Francišku Asiškem, ki se bo nadaljevala.

Z beneškimi Slovenci tudi ostali Slovenci v Italiji delimo njih veselje. Novi list nam je dokaz, da je koncilski duh zaletel tudi odgovorne cerkvene kroge v Vidmu. Mi bi samo želeli, da se ga iskreno oklene vse naše prebivalstvo iz nadiških dolin in da tako izpriča zvestobo idealom, ki so vodili pokojnega msgr. Trinka pri delu za njegovo dobro, pošteno in verno ljudstvo.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Dan za Latinsko Ameriko

Drugo obletnico Dneva za Latinsko Ameriko bodo praznovali v vseh ameriških škofijah v nedeljo, 29. januarja 1967. Vest je objavil predsednik odbora severnoameriških škofov za Latinsko Ameriko James Cushing. Ta dan bodo zaključili Teden latinsko-ameriškega sodelovanja, ki bo na programu v vseh ameriških škofijah od 22. do 29. januarja 1967. Za zaključek bodo izvedli po vseh župnijah v ZDA drugo letno nabirko v korist Cerkve v Latinski Ameriki.

Kongres italijanskih teologov

V Neaplju se je pričel kongres italijanskih profesorjev dogmatične teologije. Namen tega srečanja je iskanje poti za uspešnejše poučevanje dogmatične teologije v duhu II. vatikanskega koncila. Rešitev tega vprašanja ni lahka in bo zahtevala veliko napora in skrbi. Kongres bo zaključil prefekt kongregacije za univerze in semenišča Garonne. Ustanovili bodo tudi združenje profesorjev dogmatike, kakor so to že naredili profesorji svetega pisma in moralke.

V nevarnosti obstoj poljskih semenišč

V nedeljo, 18. decembra so na Poljskem prebrali po cerkvah posebno pastirsko pismo, ki so ga škofje pripravili na izrednem zasedanju 13. decembra. V tem pismu opozarjajo škofje na nevarnost, da oblasti zaprejo štiri bogoslovna semenišča: eno škofijsko in tri redovniška.

Dušno pastirstvo s pomočjo letal

Vlada province Mendoza v Argentini je konkretno podprla pobudo, ki naj pomaga duhovniškemu apostolatu v deželi. Provincialno vodstvo za letalsko službo je ob sodelovanju z nadškofom v Mendozoi dovolilo, da bo tedensko posebno letalo, na katerem bo katoliški duhovnik, obiskalo različne oddaljene kraje, da bodo na ta način verniki lahko pri sv. maši, prejeli

svete zakramente in bili deležni vse ostale duhovne oskrbe.

Skrb za gobavce

Zavod patra Damijana je daroval škofiji Trichur v Indiji potujočo bolnišnico za zdravljenje gobavcev. Potujoča bolnišnica, ki je najmodernejše opremljena, bo delovala na periferiji mesta, kjer je nad 1.000 gobavcev.

Zavod Germanik v Rimu

Zadnji vestnik zavoda Germanik v Rimu poroča, da so sedaj v zavodu gojenci in predstojniki iz enajstih držav. Iz Jugoslavije je sedaj v Germaniku kar 18 gojencev. Pred nekaj leti ni bilo nobenega.

Iz Slovenije

Dvajset let škof

Dne 15. decembra 1966 je minilo dvajset let, odkar je bil posvečen za škofa mariborski nadpastir dr. Maksimilijan Držeknik. Za škofa ga je ob enem s pokojnim ljubljanskim nadškofom Antonom Vovkom imenoval papež Pij XII. 15. septembra 1946. Stolni kapitelj v Mariboru je določil 4. adventno nedeljo, 18. decembra 1966 kot dan zahvale za 20-letni jubilej. Po vseh cerkvah škofije so zapeli zahvalno pesem in molili za svojega škofa, sam jubilar pa je isti dan ob 9. uri opravil v mariborski stolnici pontifikalno sv. mašo.

Nova beseda za stavko

V tovarni Novoteks v Novem mestu so nedolgo tega delavke ustavele stroje, ker niso bile zadovoljne z delitvijo dohodkov, predvsem pa, ker o delitvi niso bile obveščene. Da bi temu pojavi, ki se v socialistični državi ne bi smel primeriti, ohranili dostojen videz, so našli tudi dostojno in nerazburljivo ime zanj. Po mnenju enega iz vodstva to ni bila niti stavka niti prekinitve dela, temveč — »sestane med delovnim časom«. (Delo, 27.12.1966).

ANTON VAN DE VELDE

Srce zmaguje

56

Jon omahne spet na stol. Huje, ne, obupneje kakor kdaj kolj čuti, kako mu strašna tesnoba hromi telo. Čemu njegov odpor, čemu njegova ljubezen, čemu vse to? Jutri morajo jesti, in pojutrišnjem in še dalje, in jutri — nekaj ga zbode v glavi — jutri nemočen obleži. Jon molči; roke mu božajo nežno žensko glavo, ki se naslanja na kolena. Gerritsova ostaneta eno.

Dnevji minevajo. Nekega jutra Jon ne vstane. Greeto stisne pri srcu, toda siloma se obdrži. »Bom jaz spravila danes otroka v šolo, Jon, ti le mirno ostani pod odejo. Chrisje je dobil svojo stekleničko; gotovo ti še spi eno uro, dotlej bom pa jaz tudi že nazaj.«

V mesecu majniku, v mansardi, ko Popkj brstijo... Jon gleda, kako se odvijata pred njim film minulih let. Moj Bog, kaj

vse sta pretrpela! In tam leži zdaj najmlajši otrok, sit trebušček ima in spokojno srce, pa raste, preprosto raste in nič drugega. Ali ne bi tudi onadva morala rasti... v trpljenju in nevarnostih? Srce se bori, Jon, tudj tedaj, ko je sen dosanjnan. Moja ladja se preveša na stran, ali bom dospel do pristana? Ah, kjer je ljubezen kompas, tam krmilo ne odpove. Zakaj Senta ni rešila letedelega Holandca? Lahko bi ga bila, z enim vzkrikom svojega ženskega srca... Jon, tvoja glava gorj. Kaj je s teboj?

Greeta je spet doma. »Prosila sem Hessemensa, naj se oglasi.« Kako čudno strnjivo oči njenega fanta!

Opoldne pride zdravnik.

»Nič posebnega, človek božji. Stiska tega časa: preveč napora, kaj? Na kmete bi morali, toda to je laže reči kot pa izvršiti. Predpisal vam bom malo sladke vode s strupom in latinščino, da boste prihodnji teden spet na konju.«

Zdravnikova prijaznost učinkuje pomirljivo.

»Koliko je, gospod doktor?« Greeta prav plaho vprašuje.

Zedinjenje Nemčije in mirovna pogodba

Nova vlada v Zahodni Nemčiji, ki je nastala iz povezave nemških krščanskih demokratov z nemškimi socialdemokrati in jo vodi kancler Kiesinger, se bo morala hočeš nočeš spoprijeti tudi s problemom, ki visi kot Damoklejev meč nad vsemi vladami, ki jih je imela od leta 1949 Zahodna Nemčija. Gre namreč za zedinjenje obeh Nemčij in za sklenitev mirovne pogodbe.

Da bo deljena Nemčija pomenila nevarnost za mir ne samo v Evropi ampak tudi po vsem svetu, so mednarodni politični krogi spoznali že leta 1945. Zato so zmečaj iskali načinov, kako bi iz dveh Nemčij naredili eno samo. Nekateri politiki so te načine iskali odkritosrčno, drugi pa le navidezno, ker se jim je zdelo, da je le razdeljena Nemčija lahko poroštvo, da ne bo v Evropi novih vojsk. Različni pogledi na nemško vprašanje in različni interesi so zato stalno ovirali resno debato o zedinjenju.

TRIJE NAČINI RESEVANJA NEMŠKEGA ZEDINJENJA

Prvi, ki ga je zadela nevhvaležna naloga delati na zedinjenju nemškega naroda, je bil kancler dr. Adenauer. Načelno je odklanjal vsak poskus, pri katerem ne bi sodelovali tudi zahodni zavezniki. Dokler pa Moskva na to ne pristane, se mora Nemčija naslanjati na Zahod in — čakati. Cas bo Nemčijo okrepil, Rusijo pa omečil, tako da bo z leti prišlo do kompromisa o zedinjenju.

Po skoro petnajstih letih Adenauerjeve dobe je nato prišel na površje prof. dr. Erhard. On ni bil tako nedostopen za misel, da je treba resno misliti o poti, ki vodi do zedinjenja. Bistvo njegovega stališča je bilo v tem, naj bi se zedinjenje izvedlo postopoma. Gojili naj bi se stiki na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. To bi rodilo medsebojno zaupanje, ki je za zedinjenje potrebno.

Medtem so zahodni zavezniki s Severno Ameriko na čelu zmeraj bolj pritiskali na nemško vlado, naj bolj konkretizira svojo idejo o zedinjenju ter dodajali, da bodo vsak nemški poskus za zedinjenje krepko podprli. Toda dr. Erhard je okleval. Med tem so pobudo za zedinjenje vzeli v svoje roke svobodni demokrati, drugače partnerji v koalicijski vladi dr. Erharda. Tudi socialni demokratje so se skušali sporazumeti s komunisti v Vzhodni Nemčiji, da bi z njimi javno debatirali o nemški politiki. Vsekakor bi radi socialni demokrati prevzeli vodilno vlogo v debati o zedinjenju, krščanske demokrate pa potisnili na stranski tir.

Da privede svojo stranko spet v ospredje in udari po politiki oklevanja kanclerja dr. Erharda, je dr. Barzel, prvi podpreds. krščanskodemokratske unije in voditelj njenega kluba v zapadno-nemškem parlamentu, razvil svojo idejo o zedinjenju. Predlagal je, naj bi bila bodoča Nemčija fede-

ralna republika s polno politično svobodo. Morala bi imeti tudi en sam gospodarski sistem. Da bi bilo zadoščeno sovjetski želji po varnosti, naj bi v Vzhodni Nemčiji ostalo še naprej določeno število ruskih divizij. Rusija naj bi dobila za 20 let vse tiste gospodarske ugodnosti, ki jih ima sedaj od komunistične Vzhodne Nemčije. Zedinjena Nemčija naj bi tudi priznala polno svobodo in ravnopravnost nemški komunistični stranki.

Seveda so bile Barzelove ideje hud poper za nemško javnost. Kaj takega še ni slišala od nobenega vodilnega politika, saj je Barzel predlagal take žrtve za Zahodno Nemčijo, ki so večini Nemcev gotovo zoprne, ako ne kaj hujšega. Zato je tudi dr. Erhard pohitel z izjavo, da je Barzel podal le osebne poglede na nemško vprašanje. Toda Erhardov poraz pri volitvah v Severnem Porenju in v Westfaliji je pokazal, da si prebivalstvo poleg rešitve drugih problemov želi tudi aktivnejše politike z ozir na zedinjenje.

KIESINGERJA ČAKAJO TEŽKE NALOGE

Novi nemški kancler Kiesinger se dobro zaveda, da samo z zavlačevanjem nemškega vprašanja ni moči rešiti. Zato je izjavil, da bo pospeševal odnose z Moskvo, ne sicer z naglico, pač pa vztrajno in s politično modrostjo. Pri tem upa na pomoč Francije. Tudi ne bo več

Zapadna Nemčija tako stroga do držav, ki so priznale Vzhodno Nemčijo, saj misli sama navezati stike z njo.

In to je za stvar nemškega zedinjenja in sklenitev mirovne pogodbe nujno potrebno. Mirovna pogodba bo od Nemčije zahtevala težke žrtve, zlasti kar se tiče meja na vzhodu. Tako pogodbo lahko sklene le združena Nemčija, ne pa samo ena izmed obeh nemških držav. Vzhodna Nemčija je sploh ne more, ker predstavlja le četrtino nemškega prebivalstva in nima svobodno izbrane vlade, Zahodna Nemčija pa dobro ve, da Sovjetska zveza miru z njo ne bo sklepala mimo Vzhodne Nemčije.

Seveda bo treba ta problem čimprej rešiti, če nečemo, da se bodo Nemci kot po prvi vojni spet začeli ozirati po strankah, ki ponujajo rešitev tega gordijskega vozla z uporabo sile. Zadnji uspehi narodno-demokratske stranke, v kateri vidijo mnogi nacistično miselnost, na Hessenskem in na Bavorskem so resen plat zvona za vse demokratične sile.

Tako se zdi, da obstaja trenutno le ena rešitev vprašanja nemškega zedinjenja: sporazum med obema nemškima državama samima. Treba bi bilo iskati neke vrste konfederacijo; pustiti vsaj v začetku vsaki obeh držav lastni družbeni sistem in politično ureditev, nato pa postopno združiti vse tisto, kar se v danih razmerah da storiti.

Slovenske povesti za italijansko mladež

Založništvo »La Scuola« iz Brescieve izdalo knjigo Prežihovega Voranca (pseudonim za Lovra Kuharja) »Dobro jutro« pod naslovom »Mughetti«. Original te knjige »Dobro jutro« je v Sloveniji med najbolj brani. Brez dvoma bodo tudi italijanski »Mughetti« zanimali italijansko mladež, pa tudi starejše. Ze zunanost knjige je zelo privlačna, sodobna. Ko pa se poglobiš v branje, je en odložiš vse do konca. Pisana je kot otroške knjige z velikimi črkami in na debelem papirju. Krasi jo več lepih barvnih slik, ki jih je narisal Antonio Laroeca. Uvod h knjigi je napisal Giovanni Simcich, iz slovensčine pa jo je mojstrsko prevedel prof. Friderik M. Rijavec iz Gorice, ki je na ta način posredoval italijanskemu narodu nekaj najlepših sodobnih črtic pokojnega pisatelja Prežihovega Voranca.

Prevod prof. Rijavca je tako tekoč in brezhiben, da bi vsak mislil, da je original knjige italijanski. Knjiga je sicer namenjena otrokom, a je tako bogata in obenem preprosta, vzeta iz resničnega življenja, da bodo po njej prav radi segli tudi starejši. Italijanski otroci se bodo seznanili s slovensko miselnostjo, z zapostavljenjem, krivicami in revščino, s katerimi je bil naš narod prebogato obdarjen, v preteklosti še bolj kot danes. Slovenskim otrokom pa bo poleg prijetnega branja služila tudi kot učna knjiga ipe italijansčine.

Na 104 straneh nam Prežihov Voranc z njemu lastno preprosto, a nadvse doživeto in občuteno besedo, pripoveduje razne dogodivščine iz svojih otroških let.

To je Mikkers! In nenadoma zagomazi v njem vrtnec peklenskega veselja. Haha, Mikkers! Mikkers! Atasé — Jonov glas zabobni pod streho:

»Vidite, gospod Mikkers, zelo se počutim počaščenega zaradi vašega obiska, toda...« (fortissimo) »v vašem lastnem interesu vas moram posvariti« (kakor pozavna ob poslednji sodbi): »Jaz imam tifus...«

Atasé zavzdihne: »Oh...« in njegov glas še nj izzvenel, ko Jon že sliši, kako bezljajo prestrašeni koraki po stopnicah navzdol: Mikkers je na begu. Tedaj bruhne iz Jonovih prsi krahot in mu ob njem tako odleče, da skoči iz postelje in popije tri kozarce vode, da se spet pomiri spričo tako nepričakovane olajšanja.

Ko Greeta spet najde svojega fanta, je spremljen. »Mir ti je dobro del, mož?« »Da« pravj Jon in se bori z novim navalom krohot, »da, angel moj, napodil sem v puščavo kozla, otovorjenega z grehi Izraela.« Nato pripoveduje v preprosti človeški govornici, kaj se je bilo primerilo z ataséjem. Greeta v srcu blagoslovja učinek poslanstva.

Naslov knjigi daje prva črtica »Mughetti per la mamma«, t. j. šmarnice, katere je mali deček nabral v zgodnjem jutru v groze polnem kraju »v peklu« samo zato, ker si jih je mama tako vroče zaželela. Iz ljubezni do nje je premagal strah in samoto zgodnje ure in jih še vse sveže in rosne prinesel ljubljeni mami polno narocnje.

Vse nadaljnje črtice govorijo o problemih revnih ljudi, o krivicah in ponižanjih, o trpljenju in delu kmečkega življa. Vedno so glavne osebe prav otroci, ki gledajo in presojajo življenje odraslih z očmi, v katerih ni laži, z očmi najpravičnejšega sodnika, kajti le otroci v svoji kristalni čistosti lahko doumejo krivice, pa tudi dobroto in lepoto ljudi in narave.

Vse to nam povedo nadaljnja poglavja: Tre' uova di Pasqua (Trije velikonočni pirhi, 1) premio (Nagrada), 1) mio primo maggio (Moj prvi maj), Dobro jutro, L'altra tasca (Se drugi žep), Tempo di grano saraceno (Čas zrele ajde), in La prima lettera (Moje prvo pismo).

V vseh teh črticah se odraža velik socialni čut in ljubezen do materine besede. Ceravno pripoveduje pisatelj o življenju svojih ljudi v rodni Koroški, tam pod močeno Peco, je pa po tematiki in mišljenju tako sličen našemu, da bi se prav lahko godilo tudi pri nas na Primorskem, kjer je bil slovenski človek v preteklosti prav tako zatiran kot slovenski Korošci pod toliko opevano avstro-ogrsko državo.

Knjigo lahko naročite pri Editrice »La Scuola«, via Vadorna 11, Brescia. Stane 850 lit. Z.P.

Z župnikovim načrtom pri vsej zmešnjavi ni bilo nič. Jon za njim ne more žalovati in Greeta je dejala:

»Bolje je, da ne sprejmeš; zdaj moraš ostaj miren, tistih tri sto frankov pa bi te pri vseh narodnostih le razjedalo. Le pusti, naj skrbi tvoja žena...«

Minili so tedni, odkar Gerrits že ni pogledal časopisa. Mine te veselje, če moraš prebirati vedno le pisanje o umorih in požarih in političnih preklarijah, a ne dobiš pod oči nobene resnejše besede. Jon leži zdaj že tri dni in se razvaja in se kar nič dobro ne počuti v svojem brezdelju.

»Greetica, princsi mi no spet takšno zoprno plahto polno ljubezni in krvi; danes imam ljudožrske počutke!«

Pa prebira spet zadnjo stran lista, oglase. »Greeta, otrok, drži me, našli smo čarovnj rek za vrečo denarja, poglej! Zaupno mesto se odda zanesljivi osebi. Varna bodočnost. Ponudbe in tako dalje... Takoj moram tja, žena, daj mi plašč in klobuk in čevlje, ne, narobe, najprej čevlje, potem ostalo, ne, počakaj! Oborožit se hočem s ščitom in sulico... Kje je škatla z mojimi papirji?« (se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Posvečenje treh novih subdiakonov

V semeniški kapeli v Gorici so prejeli tik pred božičnim praznikom subdiakonsko posvečenje trije bogoslovci goriškega semenišča. Doma so iz Koprive, Pierisa in Cervignana. Posvetili bi jih moral goriški nadškof msgr. Pangrazio. Ker pa je zbolel, je moral ostati v Rimu, kjer se mudi vsak teden po več dni kot tajnik konference italijanskih škofov. Zato je posvetilne obrede opravil namesto njega tržaški škof msgr. Santin, ki je imel na nove subdiakone nato tudi priložnostni nagovor.

Priznanje bivšemu goriškemu županu

S splošnim odobravanjem so Goričani sprejeli vest, da je bivši goriški župan dr. Ferruccio Bernardis dobil visoko priznanje s podelitvijo nagrade Sv. Treh kraljev. Slovesnost izročitve bo v petek, 6. januarja na praznik sv. Treh kraljev v Tarčentu.

»Več kot trinajst let,« tako pravi poročilo, »je goriški župan Bernardis vršil to važno funkcijo z navdušenjem in zmožnostjo na mestu, ki nikakor ni bilo lahko zaradi dvojezičnosti in težav povojnih let. Pokazal je fin čut odgovornosti in dolžnosti v prid splošnega blaga. Dokončal je mnogo javnih del, tako da so ga vsi smatrali za "župana obnove". Goriško ljudstvo je gojilo do njega in goji še danes veliko spoštovanje in hvaležnost.«

Tudi naš list se pridružuje čestitkam zaslužnemu možu.

Doberdob

Knjige Mohorjeve družbe so naši ljudje sprejeli z večjim veseljem kot druga leta. Predvsem zato, ker knjižni dar obsega kar 4 knjige in tudi zato ker so kot pravi udje deležni tudi duhovnih koristi (maš in odpustkov). Zato je tudi število naročnikov-udov naraslo na visoko številko 130! Bog daj, da bi tako ostalo; pa tudi, da bi vsi, zlasti mladi radi in vedno posvečali kakšno urico v družini za čitanje Mohorjevih knjig.

V petek na praznik sv. Treh kraljev bo v župnijski dvorani običajni vsakoletni srečolov z bogatimi dobitki in s primerno veselo predstavo. Za mladino ob 3^h popoldne, za odrasle ob 7.30 zvečer.

Obeta se žičnica na Sv. goro

Tako se zdi, da se bo dalo letošnjo jesen priti k svetogorskemu svetišču že z žičnico kot v času pred zadnjo vojno. Podjetje Avtopromet iz Nove Gorice se je namreč že dogovorilo s firmo Ceretti in Tanfani iz Milana, da bo zgradilo nihhalno žičnico na gondolskem principu. Firma iz

Milana je pripravljena nuditi tudi kratkoročno posojilo v višini tretjine predvidenih stroškov. Ti bodo znašali nad 500 milijonov dinarjev.

ZVEZA SLOV. KAT. PROSVETE

priredi v petek, 13. januarja ob 8.30 zvečer v cerkvi sv. Ignacija v Gorici

KONCERT BOŽIČNIH MELODIJ

velikih klasičnih mojstrov in sodobnikov. Na orglah bo igral

prof. Hubert Bergant

Vstop prost. Vsi ljubitelji glasbe srčno vabljani!

TRŽAŠKE NOVICE

Ogromno obiskovalcev iz Jugoslavije

Iz uradnih statističnih podatkov tržaške pokrajinske Turistične ustanove je razvidno, da je obiskalo letos do 30. novembra Trst 58.122 turistov iz Jugoslavije z 92.118 prenočitvami. To pomeni, da se je število jugoslovanskih turistov v primerjavi z letom 1965 več ko podvojilo.

Kljub temu na železniški postaji v Trstu slej ko prej tajijo navzočnost Jugoslovancev. Pri menjalnici CIT-a kakor pri garderobi najdeš napise v nemščini, francoščini in angleščini, le slovenskega se trdovratno izogibajo, dasi dobro vedo, kdo pušča sedaj v Trstu največ denarja. Tako se zdi, da nekateri od tistih, ki odločajo o napisih, še vedno vidijo v slovenskih napisih na tržaški postaji grožnjo za italijanski značaj Trsta.

ZA KMETOVALCE

Kmečke pokojnine v letu 1967

Letos bodo prejele starostno pokojnino kmečke žene, ki izpolnijo 61 let starosti in so plačale zavarovalne prispevke za 10 let. Za upokojitev moških ostanejo nespremenjeni pogoji in sicer 65 let starosti in plačilo zavarovalnih prispevkov za 10 let.

Za prejemanje pokojnine je treba vložiti prošnjo na INPS, brž ko nekdo doseže

V nedeljo, 8. januarja 1967 bo ob 16. uri
v cerkvi sv. Antona Novega v Trstu

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Prireja in izvaja ga Zveza cerkvenih pevskih zborov

Za zaščito tržaškega Krasa

Poslanec Corrado Belci je predsedstvu rimskega parlamenta izročil zakonski predlog, ki nosi naslov: »Uredbe za zaščito naravnih rezervatov na tržaškem Krasu«. Gre za akcijo, ki naj zaščiti naravne značilnosti kraškega področja, kar ga je ostalo pod Italijo, potem ko so nekateri krogi začeli govoriti o nekakšnih industrijskih conah na Krasu. Tedaj so se mnogi odgovorni Tržačani zavedali nevarnosti, da ta naravna in nenadomestljiva pljuča za tržaško mesto za vselej izginejo.

Brez dvoma Tržačani ljubijo svoj Kras. Vsako nedeljo in praznik ga obiščejo v številu, ki gre na desetisoče. Cele družine ga prehajajo po dolgem in počez. Kraški travniki in doline jim služijo za nedeljski odpočitek, kraški teran jim razveseljuje srce in kraški pršur jih privlači, da domače gostilne komaj zmagujejo postrežbo. »Moj Kras je trd in dober — je zapel tržaški pesnik Slataper — vsaka njegova travnata bilka je morala razklati skalo, da je pognala; in vsak njegov cvet je pil suho, da se je odprl soncu.«

Toda akcija za zaščito tržaškega Krasa ne sloni toliko na čustvenih kot na razumnih razlogih. Botanična vrednost Krasa, kjer se križajo različna klimatska področja in rastejo orhideje kot visokogorsko cvetje, je nekaj edinstvenega na svetu, saj obsega sedem tipičnih con. To sta izčrpno dokazala profesorja Mezzena in Poldini v svoji študiji.

Poslanec Belci je svoj zakonski predlog za zaščito Krasa utemeljil takole: s svojimi pojavi na površini in podzemlju združuje vse najznačilnejše posebnosti kraškega sveta; med vsemi deželami Italije nosi prvenstvo glede tistih rastlin in živali, ki so omejene le na eno področje; je edini del Krasa, ki je ostal pod Italijo

17.25 — 12.00 Med tržnimi stojnicami, pripravlja prof. Tone Penko. — 13.30 Glasbeno potovanje okoli sveta. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Slavni solisti v Trstu. — 19.10 Moj prosti čas. — 20.35 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe simfoničnega orkestra RAI-TV iz Turina.

Sobota: 12.10 Tržaške ulice in trgi, pripravil dr. L. Tul. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. — 16.00 Volan, Oddaja za avtomobiliste. — 16.20 Pregled italijanske dramatike. Komedija v 18. stoletju. Prva oddaja. Prizori iz del: »Don Pilonova sestra« in »Laznivec«. — 17.20 Komentarji o dogodkih po koncilu in v jubilejnem letu. — 17.30 Pianist Tadej Jakopič, saksofonist Jernej Soban, učena glasbena šola »Fran Sturm« iz Siške-Bežigrada, in otroški zbor osnovne šole iz Trnovca v Ljubljani. — 19.10 Družinski vzgojnik: »Razgovor, osnovno sredstvo obzornik«. — 20.35 Teden v Italiji. — 20.45 Vokalni oktet »Planika« iz Gorice. — 21.00 Za smeh in dobro volje. Besedilo Danila Lovrečiča.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

TV od 8. do 14. januarja 1967

Vsakanje oddaje: Prvi program: 17.30 novice; 20.30 novice; 23.00 novice; 17.45 oddaja za otroke. — Drugi program: 18.30 Nikoli ni prepozno.

Nedelja: Prvi program: 11.00 sv. maša; 11.45 verske novice; 17.00 Film za otroke; 21.00 Manzoni: Zaročenca. — Drugi program: 21.15 Bruselj v glasbi; 22.15 Pod obtožbo (film).

Ponedeljek: Prvi: 17.45 Film za otroke; 21.00 TV 7; 22.00 film. — Drugi: 21.15 Ples slonov (film).

Torek: Prvi: 17.45 TV za otroke; 19.15 P. Marijan (verski razgovori); 21.00 Tat on, tatica ona (Film Zampa). — Drugi: 21.15 Sprint; 22.00 L'approdo.

Sreda: Prvi: 17.45 za otroke; 21.00 Almanah; 22.00 Sport. — Drugi: 21.15 Izgubljene iluzije (Balzac); 22.15 Novosti iz znanosti in tehnike.

Četrtek: Prvi: 17.45 za otroke; 21.00 Mario Del Monaco; 22.00 Potovanje v prazgodovino. — Drugi: 21.15 Mladi; 22.00 Obtožene, vstanite!

Petek: Prvi: 17.45 film za otroke; 21.00 Trojanske žene (Evrpid). — Drugi: 21.15 Oris mest: Oristano; 22.00 Igre v družini.

Sobota: Prvi: 17.45 za otroke; 19.45 Duhovni razgovori; 21.00 Morandi-Caselli; 22.00 Na prvi strani. — Drugi: 21.15 Lohengrin (Wagner, opera); 22.15 Film.

Novo žičnico nameravajo začeti graditi letošnjo spomlad. Imela bo dve kabini za 35 oseb, v eni uri pa bo lahko prepeljala po 400 ljudi. Potekala bo v glavnem po isti trasi, kot jo je imela tista izpred vojne. Žičnica bo dolga 1945 metrov, višinska razlika med gornjo in spodnjo postajo pa bo znašala 579 metrov. Ob spodnji postaji bo podjetje Avtopromet Nova Gorica zgradilo poseben buffett in velik parkirni prostor za 500 avtomobilov, na Sv. gori pa bodo prenovili sedanje gostišče, da bo v bodoče v njem prostora za 260 sedežev ter 22 ležišč. Precej ležišč pa nudi tudi sam samostan. Pravijo, da bodo v prihodnjih letih, če se bo pokazala potreba, na Sv. gori zgradili nov hotel ter uredili muzej iz prve svetovne vojne, ki bo gotovo po svoje zelo privlačen za domače in tuje turiste.

predpisano starost in priložiti rojstni ter družinski list.

Uvoz svežega mleka za potrošnja

Zaradi težkih razmer, ki so nastale po jesenskih poplavih v nekaterih krajih severne Italije, je vlada dovolila uvoz 50 tisoč stotov svežega mleka za potrošnja čez carinarnice v Trstu, Gorici in Trbižu in sicer v času od 16. decembra 1966 do 31. marca 1967.

Širite „Katoliški glas“

**RADIO
TRSTA**

Spored od 8. do 14. januarja 1967

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Roganu. — 10.15 Od nedelje do nedelje na našem valu. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »V puščavi in goščavi«, Dramatizirani roman, ki ga je napisal H. Sienkiewicz. Prvi del. — 12.00 Nabožna glasba. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi. — 15.30 »Prihod sv. Treh kraljev«. Drama v treh dejanjih. — 18.30 Obletnica meseca: »Ob 80-letnici smrti Fr. Erjavca«. — 20.30 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar. V starih časih: »Buh dej srječu v nuoven lejt«. Ponovitev v torek ob 12.00. — 22.20 Ruske popevke.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole - oddaja za srednjo šolo. Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Brali smo za vas. — 13.30 Priljubljene melodije. — 18.00 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica. — 19.10 Sveta brata Ciril in Metod, apostola Slovencev: (2) Jože Markuža: »Oris življenja in dela svetih bratov«. — 21.00 Sodobne ertice in novele: E. Bartolini: »Razgovor«. — 22.30 Slovenske skladbe za violino in klavir. Izvajata violinist Dejan Bravničar in pianist Leon Engelman.

Torek: 11.50 Popevke treh rodov. — 17.20 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 17. lekcija. — 18.30 Iz niza javnih koncertov Radia Trst: Marij Kogoj: Skica; Karol Pahor: Arabeske; Vladimir Lovce: Tri groteske. — 19.10 Ploščice za vas, quiz oddaja. — 20.35 G. Puccini: »Plašč«, operna enodejanka.

Sreda: 11.40 Radio za šole - oddaja za prvo stopnjo osnovnih šol. Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.10 Higiena in zdravje. — 19.25 Moški komorni zbor iz Celja. — 20.35 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.00) Misli in nazori.

Četrtek: 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča. — 17.20 Italijanščina po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 18. lekcija. — 19.05 Pisani balončki. Radijski tednik za najmlajše. — 20.35 »Dekliški zavod«. Detektivka. — 22.45 Organist Hubert Bergant iz Nove Gorice: J.S. Bach: Trije korali. — 23.00 Glasba za lahko noč.

Petek: 11.40 Radio za šole - oddaja za drugo stopnjo osnovnih šol. Ponovitev ob

ter je zgodovinsko važen v zvezi s prvo svetovno vojno.

Da se torej zaščitijo ti naravni rezervati tržaškega Krasa, je predvidena, če bo zakonski predlog sprejet, posebna javna ustanova, za katero bo morala skrbeti dežela, ministrstvo za vzgojo pa bo letno prispevalo 20 milijonov za vzdrževanje te ustanove.

Pater Gabrijel na Montuzzi

Na Montuzzo je prišel pater Gabrijel Cesnik, ki je pred časom opravljal službo dušebrižnika na videmskem pokopališču. Slovenskim vernikom je za spoved vsak čas na razpolago. Veseli smo, da imamo končno tudi na Montuzzi stalnega slovenskega spovednika.

Patra Gabrijela toplo pozdravljamo.

Uvoz goveje živine

Evropski ministrski svet je podaljšal dovoljenje Italiji, da ukine carinske pristojbine na uvoz žive govede, ki ne presega 300 kg žive teže. Ta ukinitve carine velja do 31. marca 1967.

OBVESTILA

Navodila za zavarovance INAM

S 1. januarjem 1967 stopi v veljavo nov postopek za zavarovance INAM na temelju sporazuma, ki je bil sklenjen z zdravnikom. Zavarovanci naj se zato ravnajo po naslednjih navodilih:

1. skrbno morajo hraniti svojo bolniško knjižico, ki mora biti veljavna; 2. v primeru odsotnosti z dela zaradi bolezni se morajo prepričati, da je zdravnik v potrdilo o nezmožnosti za delo točno navedel njihove osebne podatke in naslov podjetja;

3. najkasneje tri dni po zdravniškem pregledu mora zavarovavec poslati najbližji sekciji INAM potrdilo o obolenju. To lahko napravi tudi po pošti brez znamke;

4. po pregledu mora od zdravnika zahtevati izjavo o dela nezmožnosti in isto potrdilo poslati podjetju kot opravičilo za odsotnost;

5. shraniti mora odrezek, ki je dodan taki izjavi, s katerim bo lahko od zdravnika zahteval podaljšanje bolezenskega dopusta;

6. takoj mora predložiti v lekarni recept za zdravila ter se pri tem ravnati po navodilih, ki so napisana na zadnji strani recepta. Predlog za specialne preglede je treba predložiti na sekciji INAM skupno z bolniško knjižico;

7. za vsa potrebna pojasnila se zavarovanci lahko obrnejo na svojo sekcijo INAM in to še preden se spet vrnejo k zdravniku.

Slovensko gledališče v Trstu bo ta teden uprizorilo igro o slovenskem božiču »TA SVETI DAN — VESELI DAN« na praznik sv. Treh kraljev v petek 6. januarja ob 16. uri, v soboto 7. januarja ob 20. uri in v nedeljo 8. januarja ob 16. uri.

Koledar »Svetogorska Kraljica« za leto 1967 je izšel. Posvečen je 250-letnemu jubileju kronanja Matere božje na Sv. gori. Kupite ga lahko v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici, pri cerkvenih vratih ter pri izdajatelju: Flander Peter, Trst, via Rapicio 3.

DAROVI:

Za Alojzijeve: dr. Vrtovec 10.000; N. N. 2.000; g. Fornazarič 10.000; N. N. 500; namesto cvetja na grob pokojnega dr. K. Humarja, dr. N. Zaleto 3.000 in Ivanka Strgar 2.000 lir.

Vsem darovalcem iskren Bog povrni!
Za Zavod sv. Družine: N. N. 5.000; Rozalija Černic vdova Boccheri 3.000; R. P. 2.000 lir.

Dar dr. Ubaldina Zaleto v počastitev spomina pok. očeta dr. K. Humarja je bil pomotoma javljen pod imenom č. g. Zalatela.

Gospa Kogoj-Lukežič iz Pariza je darovala: Za Katoliški dom 4.000; za Katoliški glas 4.000; za Alojzijeve 4.000; za Marijanišče 4.000, za Zavod sv. Družine 4.000 lir.

Ferigo Amalija: za Katoliški dom 2.000, za Alojzijeve 2.000 lir.

Plemenitima dobrotnicama naj Bog stotero povrne.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Mošnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici
Izdaja Katoliško tiskovno društvo

SEJA OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Na občinski seji v Doberdolu je dne 19. decembra svetovalka Marija Ferletič zahtevala izpopolnitev zapisnika prejšnje seje, ker ni bilo v njem rečeno, da je ona sejo zapustila in ni bil naveden vzrok take njene odločitve.

Komunistični župan Jarc in njegovi tovariši so se zahtevi uprili, čeravno je tajnik tolmačil, da je zahteva upravičena in je bil pripravljen zapisnik izpopolniti.

Ali župan Jarc sploh ve, da je sejni zapisnik javni akt in da je zaradi tega vsaka namerna opustljivost resnice kazniva? Ali se župan zaveda hudih posledic, ki jih morebitna kazenska ovadba lahko zbudi? So tudi med komunisti pravniki. Naj se župan kar pri njih zavedno posvetojuje! Svetovalec Slavko Ferletič se je glasovanja o zapisniku vzdržal, ker ga na prejšnji seji ni bilo.

Na isti seji je župan »poročal« glede asfaltiranja ceste Devetaki-Doberdob, glede cest do mejnih prehodov in tudi v zadevi prošnje za deželni prispevek v stvari športnih naprav.

To so pa zadeve, glede katerih so bili že prej naši slovenski svetovalci stali županu vprašanja. Očividno se je župan sramoval odgovarjati opozicijskim svetovalcem in s tem priznati njihovo zmožnost in zanimanje za potrebe in koristi občine; zaradi tega je izbral obliko poročila.

Zopet se je župan izgovarjal, da ni bilo moči sprejeti zahteve naših svetovalcev za izpopolnitev dnevnega reda za sejo z dne 31. oktobra prav v zvezi s prispevki za športne naprave, češ da mora tako zah-

tevo podpisati ena tretjina svetovalcev in tudi, da ni bilo časa za naglo sklicanje odbora, ki naj zahtevo preuči.

Župan ne bi mogel kaj takega trditi, če bi poznal občinski zakon. Ena tretjina svetovalcev je namreč potrebna, kadar se zahteva sklicanje občinskega sveta. Župan naj pogleda člene 291 in 294 T.U. 1915 ter člen 124 T.U. 1951!

In vendar je on, župan Jarc, sprejel dodatni dnevni red prav za sejo z dne 19. decembra, ne da bi ga bila zahtevala ena tretjina svetovalcev. Kje je torej doma logika? In zakaj tako kričeče protislovje? Saj nastopajo naši opozicijski svetovalci samo konstruktivno in želijo, da pomagajo pri upravljanju občine, ko drugi tega ne znajo.

Tudi pri stvari javne razsvetljave je župan padel v velika protislovja, ko se je izmikaj pojasnilom svetovalke M. Ferletičeve, ko je tehtno tolmačila zadevne zakone in vztrajala na predlogu za izvedbo javne razsvetljave. Župan je trmasto tudi ta upravičeni predlog gladko odbil.

Doberdobci, zdaj vidite, kako pomanjkljiva je ta občinska uprava! Ali ni morda prav pomanjkanje razsvetljave krivo hude nesreče, ki se je pred kratkim pripetila v Doberdolu?

Na tej seji je svet odobril najem posojila za šolo v Doberdolu in tudi za kritje primanjkljaja v poslovnem letu 1965. Ta primanjkljaj znaša 6.376.462 lir in Marija Ferletičeva je glasovala proti najemu posojila, ker je hotela potrditi svoje nesoglasje z občinsko upravo, ki dela dolg in se za nujne potrebe občanov ne zanima.